

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošilj prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50
mesec 2, 20

V upravnishvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1, 70

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 280.

V Ljubljani, v četrtek 5. decembra 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 4. dec. 1901.

Proračunski odsek.

Sinoči je zboroval proračunski odsek ter nadaljeval razpravo o proračunu za bogoslužje (verski zaklad, ustanove in doneski za bogoslužje). Poročevalec dr. Fuchs je hotel pri tej priliki spraviti v razgovor tudi že davno gotovo poročilo o uravnavi plač bogoslovnih profesorjev. Levičari pa so ugovarjali, češ da ta točka ni na dnevnem redu, in poročevalec je moral svoje poročilo zopet odložiti.

Posl. dr. vitez Kozłowski je naglašal potrebo, da se nižji duhovščini zboljšajo plače, ker je v mnogih krajih navezana skoraj edino le na milodare prebivalstva. Pri tej priliki je odločno obsojal surove napade na katoliško duhovščino in cerkev, kakor smo nedavno v zbornici morali čuti od raznih strani. Taki napadi, pravi govornik, pač ne kažejo najprimitivnejše olikanosti.

Dr. Byk zahteva semenišče za rabince. Naučni minister mu odgovarja, da vlada tako dolgo ne more zasebnim semeniščem za židovske duhovnike dati pravice javnosti, dokler ni rešeno vprašanje, kaj je potrebno za službo rabincev. Posl. Barwinski izraža želje grško-katoliške duhovščine v Galiciji. Dr. Menger želi natančne podatke o dohodkih in troških gozdov in posestev, ki jih upravlja verski zaklad.

Posl. Povše naglašja, da so se mnogim kmetom pravice da paše v gozdih verskega zaklada jako omejile. In še te pičle pravice se večkrat kmetom onemogočijo. Nižji gozdarski uradniki za vsako malenkost ovajajo kmete, da morajo plačevati jako znatne kazni, kar kaže zlovoljnost in nagajivost. Minister se je sicer nedavno v svojem odgovoru na interpelacijo poslanca Pogačnika skliceval na mnoge prestopke pastirjev. Toda vedeti je treba, da čuvaji takoj naznanijo kot prestopke, ako živina le

prestopi zavarovani svet. Tako se množe ovadbe in kazni, katere navadno narekujejo gozdarski čuvaji sami. Poleg tega pa imajo ljudje še dolga in zamudna pota do okr. glavarstev. Naravno, da je dotično prebivalstvo jako ogorčeno in želi, naj bi se v tem oziru kaj ukrenilo. Govornik je že l. 1893 v zbornici razpravljaj o tem vprašanju ter svetoval poljedelskemu ministerstvu, naj napravi trdne ograje ob zavarovanem svetu. Lesa je v gozdih dovolj za ograje, in kmetje sami napravijo potrebne plotove. S tem bode ustrezno kmetom, a država nima nobene škode. Poljedelski minister je takoj odgovoril, da državna uprava rada prepusti potrebni les za ograje, ako jih kmetje sami napravijo, da se tako zabranijo prestopki in kazni.

Nato je odsek brez premembe odobril dotične postavke za bogoslužje.

Začasni proračun.

Včeraj torej je zbornica dovršila prvo branje začasnega proračuna do konca meseca sušca. Res je sicer, da imajo polit. stranke pri tej priliki pravico izražati vladi svoje želje in zahteve, zaupanje ali nezaupanje. Toda vprašanje je, ali je ravno prvo branje začasnega proračuna pravi trenotek za to, osobito sedaj, ko vse govori o razpuščenju državnega zbora. Že pri prvem branju rednega proračuna so vse stranke izrazile in označile svoja stališča. Isto se ponavlja v odseku pri razpravi o rednem proračunu. Torej je dolga razprava o začasnem proračunu v istini odveč, ker danes vsakdo ve, kaj misli vlada in kako sodijo posamezne stranke. Najboljši dokazi ne vlečejo več, najduhovitejši dovtipi ne ganejo onemoglih živcev iz letargije. Zato tudi vidimo v odseku, da se je zanimanje za stvar popolnoma razkadilo in da poslanci v gručah po kotih razpravljajo le o parlamentarnih razmerah. Razni poganjači švigajo sem in tam ter predstavljajo kulise, za katerimi se pletó tajna posvetovanja. Eni beró z obrazov, da gre parlament narazen, drugi prorokujejo, da odstopi vlada. Koliko je istine na vseh

govoricah, to morejo vedeti le ožji zaupniki vladnih krogov.

Danes torej sedé zopet okolu zelene mize v »malem parlamentu« zbrani člani proračunskega odseka, da se odločijo, ali vladi dovolijo za tri mesece v novem letu državni proračun ali ne. Danes bi že lahko napovedali izid glasovanja, toda po stari navadi se vrsti govor za govorom, zahteva pobija zahtevo. In ko bi kdo trdil, da je to tiha ali mrzla obstrukcija, vsi gospodje bi ugovarjali »unisono«. Kakor vedno, vse se vrti okolu češko-nemškega vprašanja. Izmed čeških poslancev so govorili: Dr. Kramář, dr. Herold, dr. Fořt, Rataj in dr. Začek. Odgovarjala sta vsenemški poslanec dr. Schalk in ministerski predsednik, ki je popoldne le prišel v odsek. Posebno ostro je govoril dr. Herold, češ, da naj vlada odstopi, ako ne more spraviti voza v pravi tir.

Odsek utegne še nocoj dovršiti razpravo o provizoriju. V tem slučaju bode čez noč tiskano poročilo, da ga jutri zjutraj, torej 24 ur pred prihodnjo sejo v petek, poslanci dobé v roke.

Prihodnja seja.

Sedaj pa nastane vprašanje, katera točka bodi prva na dnevnem redu prihodnje seje. Kakor znano, so jugoslovanski poslanci vseh strank soglasno z rusinskimi že minoli teden sklenili, da zapostavijo svoj nujni predlog glede vseučilišča v Ljubljani edino le za razpravo o kmečkih zadrukah. V ponedeljek so po daljšem pogajanju toliko odnehali, da pusté prednost še prvemu branju proračunskega provizorija.

Včeraj dopoldne pa so se zbrali mnogi kmečki poslanci iz vseh strank ter sklenili, da mora zakon o kmečkih zadrukah biti gotov še pred Božičem. Le v tem slučaju dovolijo prednost drugemu in tretjemu branju začasnega proračuna, ako jim vlada in vse ostale stranke zagotove, da se v vsakem slučaju

dovrši zakon glede kmečkih zadrug še pred Božičem. Mnogi namreč sodijo, da vlada takoj razpusti državni zbor, ko dobi proračunski provizorij, in kmečke zadruge bi šle zopet rakom žvižgat. Tu moram namreč naglašati, da je v nemških krogih več zanimanja za organizacijo kmečkega stanu, nego v gotovih krogih na slovanskem jugu.

Iz tega je razvidno, da so mnoga nasprotja glede dnevnega reda prihodnje seje ki bode v petek. Da določijo dnevni red za bodočo sejo in sploh za obravnave do Božiča, zbrali so se včeraj po seji načelniki vseh strank.

Dr. Pacak ugovarja, da bi že v petek prišlo na dnevni red drugo branje začasnega proračuna.

Dr. Lueger želi, naj se najprvo reši začasni proračun, dalje zakon glede kmečkih zadrug, nato prememba §§ 59. in 60. obrtnega reda, zakona glede avskultantov in diurnistov.

Dr. Šusteršič obžaluje, ker pri tem razgovoru vlada ni zastopana, da bi pojasnila svoje stališče. V imenu svojih tovarišev izjavi, da hočejo dovoliti prednost pred nujnim predlogom glede vseučilišča v Ljubljani samo kmečkim zadruham.

Dr. Ferjančič izjavi v imenu svojih tovarišev, da puste prednost kmečkim zadruham, a ne tudi drugemu branju začasnega proračuna.

Pernerstorfer priporoča kot prvo točko premembo obrtnega reda in nato predlogo glede diurnistov.

Rusinski poslanec Romančuk se izjavi v smislu slovanskih tovarišev.

Grof Dzieduszycki meni, da vlada zbornico gotovo razpusti, če začasni proračun ni gotov do 15. decembra. To pa je mogoče, ako se odlože vsi nujni predlogi, torej tudi glede vseučilišča v Ljubljani. S tem je govornik tudi naznanil, da bodo Poljaki glasovali proti nujnosti našega predloga. Ko so nekateri poslanci razlili svoje želje, izjavi predsednik grof

LISTEK.

Sestra.

Maloruski spisal M. E. Markovič, preložil J. I.

6.

Nekega dne sem šla rano po vodo. Sredi pota me dohiti neki človek. Pogledam ga. Bil je Tudim Riba iz našega sela. Bože moj, malo da nisem škafa izpustila; niti besedice nisem izpregovorila in sem prebledela. On pa reče:

»Torej ste res tukaj? Mi smo to čuli, a nismo verjeli. Vašemu bratu je zelo hudo po vas. Ti greš v Demjanovko, morda dobiš tam mojo sestro, mi je rekel. Povej ji, da me je jako užalila, pa da jo lepo prosim, naj se vrne k nam.«

»Ali so zdravi?« vprašam jokaje. »Kaj pa deca dela? Ali so me že pozabili?«

»Kako bi vas pozabili? Še sedaj jokajo, ker ste jih zapustili. Kaj hočem reči vašemu bratu?«

»Recite mu, da mi je jako žal za njim in za deco, in da moje srce vene. A vendar se nočem vrniti k njim. Bilo bi škoda, če bi me hoteli pregovarjati, a če bi me silili, ne vem, kdo bi me prisilil.«

»Ali vam je dobro tukaj?«

»Tako dobro, da vam ne morem povedati.« In mu povem, kje služim.

»Pojdite nekoliko z menoj!« sem mu rekla, »bom deci kak darek poslala. Recite: To vam pošilja teta.«

In sem vzela nekaj novcev, pa sem kupila to in ono in jim poslala. Potem pa sem spremila tega človeka iz sela in sem plakala in plakala.

»Reci jim, da jih bodem ljubila do smrti in da se jih spominjam vsako uro, vsak trenutek. Karkoli pogledam ali karkoli izrečem, vselej se jih spominim.«

»Pa dobro, dobro. Zakaj ne bi povedal? Povedal bom. Z Bogom! Naj Gospod varuje vas in vašega gospodarja! Kako so to dobri ljudje! Sprejeli so mene popotnika kakor svojega domačega človeka. To so ljudje!«

»Tako jih je Bog blagoslovil, da so jim vsi dragi in mili,« mu rečem.

»To je resnica, da so božji ljudje, mi odgovarja človek radosten.

Spremila sem ga za selo in se naplakala.

Minulo je teden dni. V soboto sem snazila in pomivala hišico, in hipoma prihiti moja Marusenjka.

»K vam so gostje prišli.«

»Kakšni?« vprašam. V tem hipu pa me je prešinilo kakor ogenj.

»Glejte, neki človek je zunaj, pa povprašuje po vas. Rjavkast je in lepa žena je ž njim ter deca.«

Jaz sem kar okamenela. Zdajci pogledam, in v koči stoji brat z ženo in deco.

Moj Bog! Kar otrpnila sem: prvič zaradi veselja, da sem jih zopet videla, in drugič, ker sem se spomnila svoje velike reve.

In vsi so me začeli prositi:

»Pojdi, pojdi z nami! Nočeš li mene in žene poslušati (tudi ona je prosila, le da je bila nekam bolj čudna), usmili se vsaj naše dece, ki noč in dan joka za teboj.«

In deca se mi je ovila okrog vrata in me ni hotela izpustiti, temveč me je poljubovala in prosila:

»Pojdite z nami, naša draga tetka, pojdite!«

»Ne, nočem.«

In oni so zaplakali kakor golobčki, in iz oči so jim kapljale drobne solzice. Ko so me bili objeli, se jih nisem mogla osvoboditi. Upirala sem se in upirala, ali naposled sem jih morala vendarle uslišati.

Šla sem, oprostila se pri gospodarju, zahvalila se za ljubav in milost. Oni so se radovali, čeravno jim je bilo žal, da grem proč, ali radovali so se zaradi mene, ker mi je Bog dal, da sem zopet šla k bratu, v svojo kočjo. Počastili so me s kruhom in soljo ter me blagoslovili, a Marusenjka je plakala za menoj, kakaj jo zapuščam.

In zopet sem prišla v kočjo, v kateri

sem zrasla in preživela svoja deviška leta. Zdelo se mi je, kakor da se mi je vsak kotiček smehljaj, in jaz sem bila, kakor bi se bila pomladila, igrala sem se in tekala z deco po dvorišču ali pogledovala po hiši ali pa hodila na vrt, — saj sem bila zopet doma! . . . No, nisem se dolgo radovala.

Nevesta me je začela zopet žaliti. Ni mi pustila, da bi se bila ganila, zame ni imela niti hladne vode. Niti to ni dobro, niti ono ni v redu. Navlekli smo si bedo na glavo. Kakor da sem jim vse snedla in popila! Pa spomnila se je mojih novcev, katere sem jim bila posodila: »Mar misliš, da smo ti novce dolžni? Še od tebe bi jih bilo treba jemati, ti si več kruha pri nas snedla kakor so bili tvoji novci vredni.«

In jaz sem bratu dala vse do zadnje kopejke, kar sem dobila za posestvo; pa sem imela krasne vole, ne samo par, in krave in ovce in hišo sem prodala: in vse to sem njemu dala.

»No«, sem rekla, »ako sem več pojedla kakor so bili moji novci vredni, tedaj Bog z vami! Zakaj ste me prosili, naj se vrnem? Meni je bilo tam dobro, kakor pri rodnem očetu.«

Ona je utihnila. Izprevidela je, da mi je delala veliko krivico ali pa se je morda bala brata, da bi je ne karal.

(Dalje prih.)

Vetter, da bode skušal ustredi vsem. A da ne bode mogel vsem ustredi, je pribito.

Po vsem tem torej pride v petek kot prva točka na vrsto razprava o vseučiliščih v Ljubljani in v Lvovu za Rusine.

Politični shod v Trnovem pri Ilir. Bistrici.

Katoliško-politično društvo za sodnijske okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče je priredilo dne 1. decembra t. l. političen shod v prostorih gospoda Ribariča. Prostor na dvorani je bila polna zavednih notranjskih mož, ki so že toliko samostojni, da si liberalni mogočnjaki niso upali kaliti reda; le en liberalci iz Bistrice je hotel nekaj ugovarjati, toda se je hitro prepričal, da mu bolj kaže, da je tih, ako hoče še nadalje poslušati klerikalne govore na nekdanjih liberalnih trnovskih tleh.

Došli zborovalci je najprvo pozdravil gospod Franc Benigar, društveni načelnik, ter dal besedo č. g. Jožefu Brajcu, trnovskemu kapelanu. Ta je popisal možem živahno zanimanje in gibanje, ki se vrši med Slovenci za narodno vseučilišče v Ljubljani, utemeljeval potrebo in korist tega učnega zavoda za dijake same, za njihove starše, za deželno stolno mesto Ljubljana in za napredek vesoljnega slovenskega naroda. Na to se je med burnim odobravanjem sprejela sledeča resolucija:

»Zborovalci, zbrani v Trnovem pri shodu katoliškega političnega društva za sodne okraje Postojna, Ilir. Bistrica, Senožeče prosijo visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogodastje, da isto čim preje pripravi vse potrebno za otvoritev slovenskega vseučilišča v Ljubljani.«

Naprosilo se je pričujočega gospoda deželnega poslanca dr. Kreka, da peticijo sporoči na pristojno mesto.

Gospod Brajec prebere na to iz »Slovenca« št. 272 načrt liberalnega navodila za politični boj ter ga v poljudnem jeziku razlaga. Kmečki možje, ki niso tako neumni, kakor si jih misli dr. Tavčar, so hitro spoznali, da ta liberalni načrt ni kaj novega, ampak da se liberalci že davno po njem ravnavajo. Škoda, da liberalci niso bilo navzočih, da bi bili videli ogorčenost poštenih slovenskih mož nad njihovim satanskim načrtom; pri takem prizoru bi jim hitro prešlo veselje, »brani pravo vero proti duhovščini«. Na to gospod govornik pove ljudem, da tudi trnovski, oziroma bistriški liberalci niso od svojih družih bratcev nič boljši, ter naznači ljudem lažljivo brzozavko v »Slov. Narodu« dne 25. oktobra t. l., kjer se neki liberalci nesramno laže, »da se je sprejema presv. knezoškofa ljubljanskega udeležilo le uradništvo in nekaj starih ženic«. Može, ki so bili sami pri sprejemu navzoči, so strmeli pri tej res skozi in skozi liberalni laži. Njihovo strmenje pa se je izpremenilo v ogorčenost, ko jim je govornik razložil, na kako nesramen način sta »Slov. Narod« in »Rodoljub« spravila pred slovenskim svetom ob dobro ime povsod spoštovanega in ljubljene gospoda vikarja Štefana Jenkota v Podgrajah, naši sosedni fari. »Slovenčevim« čitateljem je znano, da ga je neki lažnjivec iz neznanega vzroka v imenovanih listih obdolžil, da neki ubožci ni dal nobenkrat zviniti in da so vsled tega pogrebci imenovanemu gospodu na pokopališču s pestmi žugali, da jim je komaj ušel v župnišče. Prebrala se je na to možem znana, v »Slovenca« natisnjena izjava pogrebcev samih, ki postavljajo na laž vse lažnjive trditve »Slov. Naroda« in »Rodoljuba«. Može so sedaj jasno izpredvideli, kako prav ima prevzvišeni gospod ljubljanski knezoškof, ki liste take baže prepoveduje brati poštemim ljudem.

Spoznali so pa tudi, da ima govornik popolnoma prav, ko jih pozivlja na boj proti liberalcem, ki pa ne sme biti pobijanje in morjenje liberalcev, ampak mora obstati v tem, da jih odstranimo od vsakega vpliva v javnem življenju ter nikogar ne volimo več za občinskega odbornika ali celo župana, nikogar v krajni šolski svet ali okrajni cestni odbor. Liberalci sploh ne sme nikjer in nikoli zastopati naše katoliško slovensko ljudstvo.

Z živahnim odobravanjem so možje pokazali govorniku koncem govora, da se strinjajo z njegovimi izjavami.

Sedaj nastopi naš deželni poslanec gospod dr. Krek. Pojasnil je vzroke, vsled katerih je težavno ljudstvu napredovati gmotno in duševno, ter trdi, da imajo občine premalo pravic in da so župani preveč odvisni od okrajnih glavarjev, med katerimi so nekateri, ki vladajo v svojem glavarstvu z neomejenim absolutizmom. Javni funkcionarji pa bi se morali zavedati, da so služabniki ljudske volje, ne pa ljudski gospodarji, in to vsi brez izjeme, od prvega ministra do zadnjega bariča. Gospod poslanec biča ostro postopanje onih »ljudskih zastopnikov«, ki krive pred vladnimi organi svoje hrbte, kot da bi isti pri svojih odlokih delili ljudstvu milost, ne pa vršili le svojo dolžnost, ter izjavlja, da bo za svojo osebo znal varovati čast ljudskega zastopnika.

Omenja tudi sedanjí krivični volivni zistem in zatrjuje, da sta dva vzroka, vsled katerih se liberalci bore proti »klerikalcem«: sovražstvo proti katoliški veri, in pa zelo prostorni, toda vedno manj obremenjeni žep liberalcev, ki zavedno katoliško ljudstvo ne morejo več izsesavati po svoji volji. Če nas liberalci in dr. Tavčar »neumne« imenujejo, jim na vsa usta povemo, da se mi pri svoji neumnosti veliko boljše počutimo, kot dr. Tavčar pri svoji. Gospod poslanec razvija sedaj načrt svojega bodočega delovanja v deželni zboru, ter sklene svoj govor med živahnimi živio-klici, ki so jasno pričali, kako znajo ceniti načela in zmožnosti svojega deželnega poslanca.

G. kurat J. Švigelj govori o prosperitvi naših društev »Gospodarskega društva« in »Posojilnice«. Liberalcem tukajšnjim očita, da sebi ne znajo delati računov, našemu društvu pa vedno računijo in prerokujejo pogin. V tolažbo jim prebere uradno izjavo obeh odborov, da društvi prosperirata, ter v dokaz tega tudi pove, da imata ti dve društvi že letos do 30. nov. 1901 prometa: »Gospod. društvo« 454.955 kron 82 v., »Hranilnica« 545.216 kron 34 v., skupaj 1.000.161 kron 54 v.

Ljudje so bili navdušeni, in videlo se jim je na obrazih, kakšno radost jim dela zavest, da so pri procvitu teh društev varni pred znanimi notranjskimi oduhovi, o katerih je napisal celo dr. Tavčar v svojem »Pravniku« hudo obsodbo.

Sedaj dobi besedo še enkrat čast. g. Jožef Brajec, ki prebere nekaj točk dr. Tavčarjevega govora v državnem zboru ter jih ljudem pojašnjuje.

Ljudstvo je bilo silno ogorčeno nad temi neresnicami. Ljubljanskim volivcem bi privoščili, da bi bili navzoči, in da bi videli, kako vpliva na ljudstvo politika njihovega generala!

Ker se je začelo že mračiti, je bilo treba misliti na odhod. Predsednik g. Franc Benigar se zahvali gg. govornikom za trud, poslušalcem za pazno poslušanje, ter zaključí shod med živahnimi živio-klici na cesarja, papeža in škofa.

Razšli smo se z zavestjo, da se bodo liberalci s svojim navodilom za boj proti klerikalizmu v naši trnovski dolini temeljito osmešili, in da dr. Tavčar pri naših ljudeh s svojimi govori liberalnim načelom več škoduje kot koristi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. decembra.

Szeli in občna volitvena pravica.

Ogerski ministerski predsednik se je že pri raznih prilikah izjavil proti uvedbi splošne in enake volitvene pravice, a razlogov za to svoje naziranje mož navadno ni povedal. V večerajšnji seji ogerske poslanske zbornice je pa razodel tudi to svojo tajnost in rekel mej drugim to-le: Uvedba splošne volitvene pravice bi omajala temelj ogerske države. — Take trditve se pa še ni kmalu iznebil kak kabinetni načelnik. Omajala bi res temelj, a ne ogerski državi, marveč sedanjemu židovsko-liberalnemu zistemu, ki pozna svobodo le zase in za nikogar drugega. In če se ti temelji čimpreje

omajo, tembolje bo za prebivalstvo Ogerske in državo samo.

Zveza mej Francijo in Nemčijo.

V seji francoske poslanske zbornice dne 3. t. m. se je od leta 1870 prvokrat v Franciji čula beseda o zvezi mej Francijo in Nemčijo. Junak, ki se je drznil izpregovoriti to besedo, je bil poslanec Massabuau ki je najprej govoril o postopanju hagskega razsodišča napram burskim težnjam, potem pa izpregovoril te-le besede: Potrebno je tudi, da se pričnemo enkrat pečati z vprašanjem, kako smer naj zavzamemo v bodoče v zunanji politiki. To vprašanje stavi sicer z neko previdnosjo, ker je to vprašanje zelo kodljivo in občutljivo. Gotovo ste brali angleški list, v katerem se pritiska na Francijo, naj stopi v trozvezo. Ko bi hoteli skleniti tako zvezo, bi se morali zvezati z našim prekomorskim sosedom. Jaz sem seveda nasprotnega mnenja in se ne bojim izreči imena Nemčije. (Pri teh besedah je navstalo v zbornici živahno gibanje.) — Dalje o tej stvari mož ni govoril, a že s temi besedami je vzbudil občeno senzacijo. »Matin« pripominja, da je zelo dvomiti nad vresničanjem te ideje, a zanimivo je, da se je sprožila v zbornici.

Stališče Sagastovega ministerstva je zelo omajano. To se je pokazalo v zadnji seji španske poslanske zbornice. Na dnevnem redu je bil predlog, naj se finančnemu ministru izreče graja radi dekreta, s katerim se deloča, da se morajo v bodoče carine plačevati v zlatu. Ta predlog je bil sicer odklonjen s 103 proti 63 glasovom, vključ temu pa vlada ne more biti zadovoljna z zapupnico, ker so se glasovanju odtegnili celo vladni somišljeniki, ker je še marsikaj drugega, s čimur večina poslancev ni zadovoljna.

Angleška vojna moč v Južni Afriki je po poročilu »Times« iz Južne Afrike tako le razdeljena: Dvanajst oddelkov »operira« mej delagoaško in natalsko železnico. V vzhodnjem delu Transvala nadzorujejo bursko gibanje s svojimi oddelki Methuen, Kekevidh in Hickie, ki so v vedni dotiki z oddelki ob železnicah in s policijskimi stražami ob gorovju Megalies. Koncentracijski oddelki južno od delagoaške železnice so umaknili svoje pododdelke severno od te proge, kar je omogočilo Burom, da so se zopet približali mestoma Roos in Senekal. V severno-vzhodnem delu oranjske države operira z znanim vspehom Elliot, ki z desetimi oddelki zasleduje burske čete ali bolje obratno. — »Times« pripominjajo, da se je v zadnjem času dosegel že velik vspeh, a dela je še mnogo. Treba je nadaljevati z zgradbo strelnic v varstvo angleške armade in prosepah vojne operacije, nujno potreba pa je tudi novih vojnih moči.

Vest o burskih represalijah ki jih gotovi angleški in njim prijazni krogi z veliko vnemo širijo po svetu, so se izkazale kot povsem neosnovane. To velja posebno za poročilo z dne 28. m. m., ko se je trdilo, da je burski poveljnik Fouché zapovedal ustreliti dva ujeta angleška vojaka. Vojnemu uradu je došlo 2 t. m. uradno obvestilo, da sta imenovana vojaka res ustreljena, a sta padla v boju z drugimi angleškimi vojaki. Na to je odposlal tajnik vojnega urada vrhovnemu poveljniku v Kapstadtu sledečo brzozavko: Z ozirom na Vašo brzozavko z dne 2. t. m. Vam naročamo, da opomnite dotične častnike, naj bodo bolj skrbni pri sestavi svojih poročil. Trditve o slabem ravnanju Burow z Angleži, ki niso popolno dokazane, moramo odločno grajati. — Radovedni smo, če bo to brzozavko ponatisnila tudi dunajska »Informacija«.

Dopisi.

Iz Št. Jerneja, 29. novembra. V Vašem listu bilo je čitati, da so nadučitelja v Št. Jerneju gospoda Fr. Sajeta penzionirali. To je pomota, kajti Franc ni bil nikoli učitelj, ampak on je brat nadučitelja, ki je pa dne 10. avgusta 1894 že umrl, in ta je pa Janez. Ker se že o tem piše, naj povem, da je on 17. februarja 1854 nastopil službo in sedaj ima 30. novembra 1901 prenehati s poukom, torej je bil učitelj 48. oziroma 49. šolsko leto. V sedanjí službi bil je nastavljen na enorazrednico; razširjevala se je

v dvo-, potem v tri- in nazadnje v štirirazrednico.

Ker je bilo pa le še preveč šolskih otrok in šolske sobe premajhne in tesne, je prosil gospod nadučitelj še za dve paralelki. Te so tudi dovolili, pa še v Orehovici dvo-razredno ljudsko šolo.

Tukaj je skoraj da že vsa dogotovljena lepa krasna nova štirirazrednica s petimi učnimi sobami in stanovanje za nadučitelja in še dva učitelja.

Predsednik tukajšnjega krajnega šolskega sveta preč. gospod dekan A. Fetichek-Frankheim je poslal dekret od visocega c. kr. deželnega šolskega sveta, ki mu je vso sedanjo plačo priznal, in tudi v imenu c. kr. okrajnega šolskega sveta v Krškem dne 9. novembra t. l., št. 1480, izrekel najto-plejšo zahvalo in priznanje za več kot štiri-doset let trajajoče zvesto in vspešno delovanje.

Gospod Saje je učiteljeval od 17. svečana 1854. leta na Planini (Stockendorf), od 7. svečana 1858 v Dolu, 28. novembra 1860 v Ratečah pri Kranjski gori, 29. nov. 1861 v Predosljih, v Št. Jerneju pa od 4. oktobra 1871, torej celih 30 let. Vsega skupaj je blagi mož učiteljeval 49 let, res dolga vrsta in zaslužno delovanje. Bog ga živi, da še dolgo uživa tako vrlo zaslužen pokoj!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. decembra.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani je odposlala peticijo velika občina Preddvor. Dalje so poslale peticije na ministerstvo potom mestnega magistrata sledeče občine: Dobliče, Dragomelj, Erzelj, Križe pri Trziču, Lahoviče, Lancovo, Predoslje, Trata pri Škofji Loki, Voglje pri Kranju, Cersak, Cven, Kristanci, Noršinci, Pristova pri Ptuj, Spuhliji in Tepanjah pri Konjicah. Poleg občin prosijo za vseučilišče »Krajni šolski svet« in »okrajni zastop v Ljutomeru«. »Prostovoljno gasilno društvo v Noršincih« in »Krajni šolski svet v Tepanjah pri Konjicah«. Drž. zbornici predlagajo jednake peticije »Občinski odbor« in »Krajni šolski svet v Tepanjah« ter »Učiteljstvo ljudske šole« ravnotam.

Visoka odlikovanja. Prečastitega g. Jern. Voča, konzistor. svetnika lavantinskega škofijstva, dekana in nadžupnika v Konjicah, je cesar imenoval kanonikom lavantinskega stolnega kapitelja. Za čast božjo in svoj narod neumorno delujočemu preč. g. kanoniku naše najskrenejšje čestitke! — Preč. g. hišnega prelata sv. očeta, ravnatelja lavantinskega duh. semenišča kanonika Karola Pribovšek je cesar imenoval stolnim dekanom lavantinskega stolnega kapitelja. Ad multos annos! — Preč. g. stolni prošt v Mariboru Lovrenc Herg je postal vsled imenovanja sv. očeta »Protonotarius Apostolicus«. Udane naše čestitke!

Duhovniške vesti. Kot provizor bode župnijski v Razborju v lavantinski škofiji upravljal č. g. župnik Fr. Pečnik. Župnija v Razborju je razpisana do 5. januar. — Prestavljen je č. g. Rudolf Krenner iz Št. Martina pod Šalekom k Sv. Andražu nad Polzelo.

Osebna vest. Vpokojenemu gimnazij-skemu profesorju, pesniku in pisatelju Jos. Stritarju je podelil cesar viteški križec Franc Josipovega reda.

Imenovanje. C. kr. trgovinsko ministerstvo imenovalo je višjega poštnega oficijala Ivana Lapajneto poštnim kontrolorjem v Ljubljani.

Učiteljske vesti. V zadnji seji dež. šol. sveta 28. nov. se je pomaknilo 37. učiteljev oz. učiteljic v višji plač. razred in sicer iz II. v I.: gg. Iv. Kutnar, Žužemberk, Iv. Rihtaršič, Sv. Jurij pri Kranju, Mih. Kalan, Šempeter, Notr., Jos. Zajec, Vel. Gaber in Fr. Auser, Boh. Bela; iz III. v II. razred: gg. Miha Kos, Homec, Iv. Remic, Sv. Jurij pri Ljublj., Frančiška Wrus, Šiška, Iv. Murn, Drašiči, Frančiška Jugovic, Kranj, Fr. Trost, Ljubljana, Jos. Bregar, Kranjska gora, Ivan Kremžar, Sv. Vid pri Zatičini, Jak. Žebre, Staritrg, Ant. Pegan, Suhorje, Mar. Šerc in Jul. Borovsky, Ljubljana; — iz IV. v III. razred: gg. Apolon. Dolinšek, Sv. Vid p. Žilcah, Luk. Albrecht, Sv. Ana nad Trzičem, Edv. Wohinz,

Ribnica, Ana Praprotnik, Primskovo, Emilija Jurman, Smartno p. Kranju, Jos. Armič, Ljubljana, Jos. Pavdič, Vel. Lašče, Feliks Nagu, Vače, Ant. Sonc, Preska, Lovr. Perko, Zgor. Logatec, Fr. Stefančič, Ribnica, Fortun. Lužar, Izlake, Iv. Petrič, Rudnik, Jos. Kikel, Vojnik, Karol Pikel, Smartno pri Litiji, Rajm. Mežan, Sv. Jurij pri Krškem, Antonija Okorn, Kropa, Ter. Skulj, Smarje, Rih. Megušar, Podzemelj in Ferd. Wiggele, Stari trg. — Na dosedanem mestu so imenovani: za nadučitelja učitelja gg. Fr. Ivanc, Senožec in Konr. Mally, Toplice pri Zagorju: za defitinivna: Vinc. Krek, Trboje, in Hedv. Schwickert, Št. Lambert. — G. Avgust Praprotnik gre iz Cerkelj v Gor. Logatec, gosp. Mih. Salberger iz Besnice na Jesenice, kjer sta definitivna. — Premeščeni so dalje: Nadučitelj v Mirni peči g. Bern. Andoljšek v Litijo, učiteljica Pavl. Tomšič iz Št. Ruperta v Višnjo goro, in učiteljica Leopoldina Tomšič iz Srednje vasi pri Kočevju v Velike Lašče. — Nadučiteljevi vdovi Mariji Ozimek v Dolenji vasi pri Ribnici se je priznala normalna pokojnina. — Dalje se je sklenilo, razširiti šolo v Tržišču v dvorazrednico. Konečno se je dovelo 3000 kron remuneracije za poljedelski pouk in 4000 K za pouk v ročnih delih.

Zborovanje kršč. ženske zveze. Poročali ste že, da je imela v torek naša »kršč. ženska zveza« znamenit shod. (Žal, da po jako neljubi pomoti nekaj društvenc ni dobilo vabila, kar na vso moč obžalujemo in prosimo, da bi ne štele v zlo odbor, kateremu je to samo skrajno neprijetno.) Poleg navadnega predavanja so članice pri tem zborovanju napravile o v a c i j o g o s p é D r u š k o v i č e v i zaradi surovega napada, ki si ga je »Narod« dovolil na njeno osobo samó zaradi tega, ker si je drznila predlagati udanostno izjavo našemu — bodočemu cesarju, ko je pokazal odločno katoliško barvo v zadevi katol. šol. društva. Društvenice so v znak spoštovanja vstale s svojih sedežev ter jej živahno klicale: Slava! Živela! Izvolile so deputacijo, ki naj zaradi boleznih v rodbini odsotni gospé na domu izrazi globoko spoštovanje cele »zveze«. In tako bo »zveza« vsako počastila, katere se bo »Narod« lotil! Posameznice so rekly, da jim je vse eno, če so stokrat v »Narodu«, ker si ne dajo od nikogar diktirati svojega mišljenja in ravnanja. Naj tudi drugi — možki in ženske — trepečejo pod terorizmom »Narodovim«, ki s »kolom in krampom« — kakor se je blagovil sam prav fino izraziti — pade po vsakem, kdor si upa drugače dihniti, kakor je njemu prav, društvence se ne bodo dale oplahiti od započetega dela, če jih tudi »Narod« smeši, blati ali če se na glavo postavi! — Zatem je gospa M a r a d r. B r e j č e v a lepo utemeljevala in predlagala resolucijo za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Resolucija se glasi: »Današnji shod »kršč. ženske zveze« izjavlja, da je ustanovitev vseučilišča v Ljubljani v splošnem interesu Ljubljane in slovenskega naroda nujno potrebno, posebe pa je to še srčna želja slovenskih mater, katere bi potem ne bile primorane svojih sinov v tujino v izobrazbo pošiljati. »Kršč. ženska zveza« v Ljubljani se obrača torej do visoke vlade s prošnjo, da izpolni s splošno potrebo Slovencev gorečo željo materinskih src.« — Potem ko je bila pričujoča resolucija z živahnim odobravanjem sprejeta, govorila je gospa P o l o n i c a d r. D i v j a k o v a o v r e š e n s k i a f e r i. Z ubogimi poljskimi zatiranci sočustvuje vse. Spodobi se, da jim s stališča krščanstva in humanitete tudi mi izrazimo svoje simpatije, pa da jim tudi v dejanju priskočimo na pomoč v njih bedi z malo podporo. Društvenice so takoj zložile v ta blagi namen čedno svotico 60 K. S tem lepim človekoljubnim činom se je završilo lepo zborovanje.

Graško dijaštvo nam je poslalo jako ostro izjavo, v kateri se izreka nezaupnica državnoborskim poslancem, ker ne delajo tako glasno za slovensko vseučilišče v Ljubljani, kakor si želi dijaštvo. Mi mislimo, da poslanci poznajo razmere v parlamentu in pri vladi ter razne zveze, pokaterih se da kaj doseči, bolje, kakor pa oni, ki hočejo vse doseči le z demonstracijami. Vseučilišče

je smoter, ki se ne da doseči le z manifestacijami in govori. Nam se zdi, da je nekaterim več ležeče na »javni razpravi«, kakor pa na vseučilišču. — Poleg nezaupnice slovenskim poslancem sklenili so slovenski akademiki soglasno naslednjo interpelacijo na rektorja in akademični senat: Ker je Karl-Francovo vseučilišče v Gradcu glasom ustanovne listine ustanovljeno za obe narodnosti Notranje Avstrije in so se prvotno le latinska predavanja izpremenila ne le v nemška ampak glasom še sedaj pravomočnih ministrskih ukazov iz l. 1849, 1850 in 1852 tudi v slovenska; ker dalje slovensko dijaštvo na svojo pravico reaktivirati slovenska predavanja le tedaj resignira, če se kakor hitro mogoče zagotovi brezdvombeno ustanovitev vseučilišča v Ljubljani; ker je dalje slovensko dijaštvo besede vaše magnificence na nemškem dijaškem komerzu dne 4. dec., da je bil zadnji čas nemški značaj graškega vseučilišča v nevarnosti, ki je pa zdaj srečno odstranjena, tako razlagalo, da je mogoče visoka vlada na našo ulogo od dne 7. dec., v kateri zahtevamo slovenskega vseučilišča, vis. akadem. senatu morda naznanila, da misli ista študij slovenskega dijaštva v materinščini omogočiti ne z reaktiviranjem slovenskih predavanj v Gradcu, ampak z ustanovitvijo vseučilišča v Ljubljani, usoja se danes zbrana akademična mladina vprašati vašo magnificenco in visoki akademični senat: Jeli visoka vlada slav. akad. senatu na našo ulogo morda že odgovorila in ustanovitev slovenskega vseučilišča zagotovila. V Gradcu, 4. decembra 1901.

Občni zbor „Meščanske godbe“ je bil včeraj precej dobro obiskan, dasi nismo opazili na njem posebno onih, ki bi morali imeti največ skrbi za napredek Ljubljane. Zbor je otvoril gospod predsednik Velkaverh. Mesto odsotnega tajnika gospoda Komatarja je prečital tajniško poročilo gospod Dražil. Odbor je imel 38 sej in se je obrnil do občinstva z oklicem, tiskanim v 2000 izvodih. Godba je priredila 58 koncertov, posebno so se priljubili zajutrkovalni koncerti. Tudi izven Ljubljane je godba koncertirala v Šiški, Kranju, Kamniku, Logatecu, Trbovljah. Godba šteje 26 godcev in ima šolo, ki bo izvežbala domače moči, v starem licejskem poslopju, kjer ima na razpolago šest sob. Kapelnik je gosp. Benišek. Mestna občina je dovolila podpore samo 4000 K, ki se izplačujejo v dveh obrokih. Pomanjkanje denarnih sredstev se je takoj začelo kazati in društvo se je moralo zadolžiti. Na vojno ministerstvo se je poslala prošnja, naj omeji igranje vojaške godbe, da bi mogla »Meščanska godba« dobiti gledišče, a prošnja še ni rešena. Blagajnik gospod Franke je poročal, da je imelo društvo doslej dohodkov v 37.883 K 28 h (med tem skupne magistratne podpore 12.000 K, posojil 6700 K, darov le 400 K, dohodkov od koncertov 9375 K 86 h), stroškov pa 37.769 K 26 h (med temi je mesečna plača nastavljenim godcem 17.948 K 48 h, nakup godal za 5096 K 72 h itd.). Gosp. Pauer kot revizor predlaga, da se izreče zahvala gospodu Franketu, ta pa, da se izreče tudi gg. Viljemu Trtniku in Ferd. Pfeiferju. V odbor so bili izvoljeni gospodje Velkaverh, dr. Gregorič, Iv. Dražil, Verbič, Volc, Pfeifer, Stricelj, Fabjan, Poklukar, Bonač ml., za namestnika gospoda Pauer in Ban, za pregledovalca računov gospoda Jagodic in Bučar. — Pri raznoterostih je omenil gospod Svetek, da mestna občina ne more več dati, kakor je dala, in dokazoval, da bi mogla »Meščanska godba« prospevati, ako bi se število udov povzdignilo na 900 do 1000. Zato je treba razširiti krog udov. Izvoli se naj iz odbora agitacijski odsek, ki se naj pomnoži s kooptacijo. — Bilo bi v resnici želeli, da se zanimanje za to koristno društvo poživí in da se godba ohrani.

Prememba posestva. Primarij dež. bolnice g. dr. Vinko Gregorič je kupil za 66.000 K posestvo gospe Josipine Pikelove v Franciškanski ulici.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima v soboto dne 7. decembra ob 7^{1/2} uri zvečer javni društveni shod v mali dvorani »Mestnega doma« Dnevni red: 1. Naznanilo predsedstva, 2. 3% potresno deželno posojilo in vračevanje istega, 3. slučajni predlogi. K temu shodu vabljani so vsi

hišni posestniki ljubljanski, so li člani društva ali ne. V interesu hišnega posestva je želeli prav obilne udeležbe.

V begunjski ječi umrla. Karolina Höller, ki je bila pred graškimi porotniki radi mnogih velikih defraudacij obsojena na šest let ječe, je dne 2. t. m. umrla v kaznilnici v Bugunjah.

Umrla je soproga g. prof. in okr. šol. nadzornika v pek. gospa Jožefa Dominkuš v 75. letu svoje dobe.

Ljubljanske novice. Novo veliko pekarno namerava ustanoviti, kakor čujemo, g. J. Kantz v Nuškovi vojašnici v Ljubljani. Pekarna bi bila urejena na par in po najnovejšem zistemu. Komisionalni ogled se je neki že vršil. Govori se, da proti tej nameri zavzame pekovska druga odločno stališče. — Napad v tivolskih nasadih. Včeraj zvečer se je gospa dr. Šusteršičeva sprehajala z otroci po tivolskih nasadih. V bližini vrtarske hišice stopi prednjo nek mož v precej čedni obleki s havelokom. Vpraša jo, ako se ničesar ne boji tod okoli. Gospa pravi, da se v Ljubljani pač ni treba bati napadov, in gre naprej, neznanec pa tudi tik poleg otrok. Nakrat zagradi neznanec sina g. dr. Šusteršiča in mu prične stikati po žepih. Gospa je pričela kričati na pomoč, nakar je neznanec zbežal. Deček si je neznanca natančneje ogledal in pravi, da je imel dolge brke.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča. K včerajšnjemu poročilu o obravnavi proti Benediktovi blagajničarici 18letni Emiliji Kateržabek imamo le še pristaviti, da so porotniki vprašanje o tatvini soglasno zanikali, potrdili pa soglasno vprašanje o p o n e v e r j e n j u. Emilija Kateržabek je bila na podlagi tega izreka porotnikov obsojena na deset mesecev navadne ječe. Dasi tekom obravnave Kateržabkova ni bila posebno slabe volje, se je koncem obravnave vendar zjokala. — Takoj po tej obravnavi se je pričela obravnava proti dež. dacarju Jožefu Zajcu radi p o n e v e r j e n j a 347 K 14 h. Obtoženi se je zagovarjal, da se je prgrešil radi boleznih v rodbini in ker ni mogel shajati v takim položaju s 36 gl. na mesec. Hotel je p o n e v e r j e n i denar počasi vračati. Jožef Zajc je bil o p r o š č e n.

Telefonska in orsojavna poročila.

Gorica. 5. dec. Pri današnji volitvi za dež. zbor v kmečki skupini so bili izvoljeni: Gregorič, Klavžar, Berbuč, Grča, Treo, Štrekelj.

Vseučiliško vprašanje v zbornici.

Dunaj. 5. dec. Dne 29. nov. so sklenili vsi trije klubi jugoslovanskih poslancev z Rusini vred, da se postavi vseučiliška debata za kmečke zadruge. Od liberalnega »Jugoslov. kluba« je bil samo Gabršček navzoč, drugih ni bilo zraven. V ponedeljek 2. t. m. so liberalci Tavčar, Gabršček, Ferjančič uložili protest, toda še tisti dan se je pri predsedniku Vetterju posl. Ferjančič pridružil prejšnjemu sklepu vseh jugoslovanskih poslancev, da se da prednost zadrugam. Torej je smešno in otroče, če sedaj trdi »Narod«, da je odločni nastop liberalnih poslancev rešil vseučiliški predlog. Ostalo je pri tem, kar je od začetka predlagal dr. Šusteršič. V krogih jugoslovanskih poslancev se ostro obsoja separatistični nastop dr. Tavčarjev in »Narodov«. S svojim govorom v kongregacijski debati je dr. Tavčar že itak hudo škodoval akciji za vseučilišče, ko je govoril o »inferiornosti« slovenskega naroda. Sedaj hoče z zavijanjem razdreti edinstvo med našimi poslanci. Ko bo razprava končana, se bo o tem natančneje govorilo.

Dunaj. 5. dec. Danes so dobili slovenski državni poslanci iz Gradca anonimno pismo, v katerem graški vseučiliščniki izražajo nezaupanje poslancem. Razume se, da se ta nezaupnica sprejme z istim respektom, s katerim je pisana od nepoznatih odpošiljateljev. Pismo je zdaj tudi brezpomembno, ker pride predlog jutri na vrsto.

Dunaj. 5. dec. Rusini so odstopili začasno od predloga za rusinsko vseučilišče. Slovenci pa vstrajajo pri svojem predlogu. Jutri se začne debata o ljubljanskem vseučilišču. Prvi govori dr. Šusteršič.

Dunaj. 5. nov. Sinoči je imel del dijaštva shod v smislu včerajšnjega graškega dijaškega shoda. Shod je pozval tudi vse slovenske poslance, da polnoštevilno podpirajo vseučiliško zadevo v parlamentu.

Dunaj. 5. decembra. Za vseučiliškim predlogom pride na vrsto proračunski provizorij, potem kmečke zadruge in zakon za avskultante in diurniste.

Dunaj. 5. decembra. Budgetni odsek je sinoči dovršil razpravo o proračunskem provizoriju. Danes odsek nadaljuje razpravo o rednem proračunu.

Dunaj. 5. decembra. Proračunski odsek je imel danes sejo, v kateri so prišli v razpravo zakoni o pokojninah katoliških duhovnikov pri javno koristnih zavodih in o plačah učiteljev na grško-vzhodnih semeniščih. Zakonski načrt o učiteljskih plačah na semeniščih v Gorici in v Zadru se je sprejel z nebitvenimi izpremembami. Na to je prišla na vrsto postavka: Pošte in brzojavi.

Dunaj. 5. dec. (C. B.) Poslanska zbornica ima jutri večerno sejo. Na dnevnem redu je prva točka: budgetni provizorij.

Dunaj. 5. dec. (C. B.) Včeraj so se vršile deželnozbornske volitve v mestni skupini. Izvoljenih je 5 italijanskih kompromisnih kandidatov, 3 nemški konservativci (meji temi dr. Kathrein), 2 nemška nacionalca in 1 nemški radikalec. Potrebni sta dve ožji volitvi, od teh ena v Briksnu, ki se vršita 10. t. m.

Praga. 5. dec. (C. B.) V dinamični tovarni v Zamkyju pri Rostoku se je pojavila danes eksplozija. Ranjen ni nihče.

Poznanj. 5. nov. Za Poljake, obsojena v vrešenski zadevi, se je nabralo čez 50.000 mark. Nabira se dalje.

Solun. 5. dec. Vestem, da je mis Stone zdrava in da roparji še vedno čakajo na odškodnino, ni verjeti.

Rim. 6. decembra. V Castro Giovani je cerkovnik pred oltarjem za b o d e l odotnega župnika monsr. Virzi.

Moskva. 5. nov. Umrli je najbogatejši tukajšnji meščan Šitov, ki je zapustil čez 40 milijonov rubljev. V St. Peterburgu je imel čez 100 hiš.

Berolin. 5. decembra. Wolfow urad javlja iz Pekina, da se kitajski dvor dne 14. decembra napoti iz Kai-fung-fu v Pekin.

Astoria (Oregon). 5. dec. (C. B.) Ob velikem viharju se je potopila angleška ladija »Nelson« z 28 možmi.

Washington. 5. dec. (C. B.) Poveljnik ladije »Jowa« poroča in Colona, da je promet na istmu zopet prost.

Cadix. 5. dec. (C. B.) Vsled stavke pekovskih pomočnikov je pozvano v pekarije vojaštvo.

Umrli so:

1. decembra. Ivan Meyer, tovarniški vodja, 69 let, Dunajska cesta 31, otrpčenje srca.
3. decembra. Andrej Hrastnik, orglar, 67 let, Kladezne ulice 11, kap. — Roza Lózar, gostija, 70 let, Karolinska zemlja 23, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji uračni tlak 736,0 mm

Č.	Čas opazovanja	Stanja barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nabo	Padavina v 24 urah
4	9. zveč.	740,9	1,7	sl. szah.	oblač.	
5	7. zjutr.	742,9	0,9	sl. szah.	pol. oblač.	0,0
6	2. popol.	742,6	2,1	sl. vzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura —1,7 normale +0,1

Za mnoge dokaze ljubeznivega sočutja povodom nagle smrti našega nepozabnega soproga, ozir. očeta, starega očeta, strijca, gospoda

J. J. Meyer

vodja c. kr. priv. predilnice v Ljubljani, in z lepe darovane vence, za obilno častno spremstvo k zadnjemu počitku predragga rajnega, izrekamo gospodom šefom, uradnikom in osojbu tovarne, kakor tudi vsem prijateljem in znancem, najprijetnejšo in najtoplejšo zahvalo.

1170 1—1

Žaljuoči ostali.

Zahvala.

Podpisani Marko Ljubič iz Volavi št. 29, okraj Litija, zavaroval sem hišo in gospodarsko poslopje za 1400 K pri domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

Dne 20. novembra mi je uničil požar pri Vzajemni zavarovalnici zavarovana poslopja in se mi je zavarovalna danes lojalno v celoti izplačala. Za točno in naglo izplačilo se Vzajemni zavarovalnici lepo zahvaljujem in jo prav gorko priporočam vsem, ki hočejo zavarovati svoje imetje pri domači zavarovalnici.

Volavle, dne 24. novembra 1901.

Marka Ljubič,
podpisal Gale m. p.

Oi podpisane županstva se uradno potrjuje.

Županstvo Trebeljevo. 24. nov. 1901.
1171 1-1 Jostp Gale, župan m. p.

Najboljše čistilno sredstvo

je svetovno znani Globus čistilni izvleček za vse kovine, kakor zlato, srebro, medenino, baker, kuhinsko opravo itd. — Vseobšna čistilna pasta za zrcala in okna. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Francišanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 227 6 12-5

Mednarodna panorama

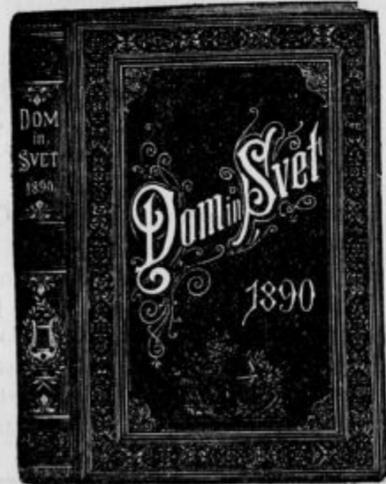
umetni zavod I. vrste,
v pritličju meščanske hiše.
Vhod s Pogačarjevega trga.
Fotoplastična potovanja po celem svetu v popolni istini.
Jako zanimiva serija:

Moskva.

Razstavljeno le do sčote 7 decembra.
Nihče naj ne zamudi si to ogledati.
Odpri vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. jutraj do 9. zvečer. 1167 1-1
Vstopnice za čorasle 40 h. za otroke, dijake in voake od narednika niže 20 h.

Barvne platnice:

ognjeno rudeče, češnjevo rudeče, olivkaste, azurno modre, zelene, rumene, rujave.

P. n. častitim gospodom
naročnikom „Dom in Sveta“
naznamim da sem tudi letos kot vedno priredil krasne originalne platnice za „Dom in Svet“.

Cena kot navadno K. 1-40, s pošto K 1-60.
Se uljudno priporoča

Knjigoveznica Ivan Bonač-a
v Ljubljani. 1169 2-1

Mlad trgovski pomočnik

želi premeniti svojo službo. — Izučen je v špecerijski, manufakturni in galanterijski stroki. — Vstop mogoč v štiri-najstih dneh. 1162 3-2
Več pové upravništvo „Slovenca“.

Leseni konj,

dobro chranten, se po ceni prodá kot primerno darilo otrokom za Miklavža ali o Božicu. 1168 2-1
Več se izvé v „Narodni kavarni“.

Na najviše povelje Nj. c. in k. apost. Veličanstva

XXXIV. c. kr. državna loterija

v civilne dobrodelne namene totranske države.
Ta denarna loterija,
edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 16.404 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 442.900 kron.

Glavni dobitek znaša
200.000 kron
v gotovem denarju.

Žrebanje nepreklicljivo dne 12. dec. 1901.
Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobili na Dunaju pri uradu za državne loterije, III. Vordere Zollamtsstrasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno. 129 10-9

Srečke se pošiljajo poštne prosto.
C. kr. vodstvo državne loterije.
Oddelek za državne loterije.

Prodá se hiša šte. 27

z vrtom na Črnučah.
Več se poizvé ravno tam. 1157 3-2

Kupujte in zahtevajte

povsod le svinčnike, ki nosijo napis: „Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri, od svetovno-znane avstrijske tvrdke Hardtmuth-ove, in niso nič dražji od drugih.
Svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda naj se vpeljejo v vse šole, saj dična družba skrbi največ za narodne šole, in vsak krajecar ji dobro dojde. Z blagim namenom je pa združeno tudi dobro blago. 1018 10-7

Cena 12 tucatov:
št. 10) št. 90 št. 301 št. 302 št. 504
K 1-42 K 2-70 K 4-50 K 5-04 K 6-84

Glavno zalogo ima trgovina
Ivan Bonač-a v Ljubljani.

Matija Horvat

čevljarski mojster
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 32
si dovoljuje prečastiti duhovščini in slav. občinstvu naznaniti, da je po trimesečni mučni bolezni zopet zdrav, in da bo skrbel, da se bodo vsa cenjena naročila natančno izvršila. 1151 2-2

Dunajska borza.

Dne 4. decembra.		Dne 4. decembra.		Dne 4. decembra.	
Škopski državni dolg v notab.	99-	20 merk	23-44	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-
Škopski državni dolg v srebru	98-85	20 frankov (napoleonov)	19-05	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-63
Avstrijska kronska renta 4%	118-80	Italijanski bankovci	93-20	Priporočne obveznice državne železnice	434-
Avstrijska kronska renta 4% 200 kron	95-85	C. kr. cekini	11-31	južne železnice 3%	319-25
Ogerska kronska renta 4%	118-55			južne železnice 5%	118-
Ogerska kronska renta 4% 200	94-			dolenjskih železnice 4%	-
Avstro-ogerske bančne denarice, 500 glid.	1603-50	3-2% državne srečke l. 1854, 250 glid.	190-	Kreditne srečke, 100 glid.	407-
Kreditne denarice, 100 glid.	655-50	5% državne srečke l. 1860, 100 glid.	171-50	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glid.	500-
London vstu	239-35	Državne srečke l. 1864, 100 glid.	-	Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 glid.	49-75
Memski dr. bankovci za 100 m. nem. dr. val.	117-15	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-80	Ogerskega	24-
		Tisne srečke 4% 100 glid.	146-80	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glid.	15-75
		Dunavske vravnavnne srečke 5%	266-	Rudolfove srečke, 10 glid.	61-5
				Sarajevske srečke, 40 glid.	222-
				St. Genois srečke, 40 glid.	257-
				Waldsteinove srečke, 20 glid.	-
				Ljubljanske srečke	73-
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glid.	361-
				Akcije Ferdinandove sav. želez., 1000 gl. st. v.	5580-
				Akcije tržaškega Lloydja, 500 glid.	830-
				Akcije južne železnice, 200 glid. sr.	59-40
				Splošna avstrijska stavbiška družba	141-
				Montanska družba avst. plan.	390-50
				Trboveljska premogarska družba, 70 glid.	415-
				Papirnih ranjev 100	253-25

Bakup in prodaja
bankovstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za ighe in žrebanje, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promane za vsako žrebanje.
Kvianje izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična detniska družba
„M E R C U R“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestah sveti za dosedaj tolikor je mogoče visocega
obvestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnic.